

Budapest

Magyar Nemzeti Múzeum

DÉLBÁCSKA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Novisad, Trg Oslo-
nija 3. szám. (Wagner palota.) Telefonszám:
488. Sürgőnycim: „Délbácska“, Novisad

NOVISAD, 1925 SZEPTEMBER 6.

VI. évfolyam **VASÁRNAP** 206. szám

Előfizetési ára: egy óra 35, három óra 105, fél
évre 210 és egész évre 420 dinár. Kéziratokat
nem adunk vissza. Egyes szám ára: 1'50 dinár

Az eredmény: semmi

A szerb—horvát kiegyezés érdekében folytatott történelmi jelentőségű tárgyalások kezdő stádiumában azt írtuk ehelyütt, hogy a meg-
egyezés perfektuálása után szükségszerűen a
kisebbségi kérdés rendezésének kell elkövet-
keznie. Az első pillanatban is kézenfekvő igaz-
ság felismerése után két hónappal olyan hírek
érkeznek Szuboticáról, hogy a Magyar Párt
elnöki tanácsa az aktivitás gondolatával foglal-
kozik, s népgyűlésre kívánja összehívni a Voj-
vodina magyarságát. A még meg sem erősített
híreket a magyar sajtó feltűnő sűrűn komment-
álja s a párt elnöki tanácsának, ennek a fő-
löttebb exkluzív társaságnak várható, de egye-
előre teljesen ismeretlen állásfoglalásához máris
messzemenő kombinációkat fűz. Anélkül, hogy
vállalkoznánk a politikai kerítés, vagy a csö-
könys gondolatatlanság látszatát keltő kom-
mentárok érdemben való méltatására, a ma-
gunk részéről a következő megjegyzések meg-
tételnek szükségét látjuk fenntartani: 1. Az
SHS királyságba, Romániába és Csehszlová-
kiába szakadt magyarság hetedfélves kisebbségi
küzdélme sehol, semmiféle gyakorlati
eredményt nem tudott felmutatni. 2. A három
utódállam magyar párt szervezetei minden le-
hető módon igyekeztek a kisebbségi követelések
megvalósítását kierőszakolni. Csehszlová-
kiában a szélsőséges ellenzéki épenugy nem
eredményezett semmit, mint egy időben Romá-
niában a kormánytámogatás. 3. Az agrárreform
Csehszlovákiában jórészt a legionistákat, nálunk
a dobrovoljácokat, s Romániában a román
földigénylőket juttatta földhöz. Mindhárom utód-
állam iskolapolitikáját egy-egy Pribicevics irányítja,
s a három rendszer csakugy „stimmel”
a közoktatásban, mint a belügyben, külügyben,
avagy hadügyben. A mi magyar tisztviselőinket
csakugy leváltották, mint az erdélyieket, s az
ugynevezett „kilengések” ellen épen ugy
hiába küzd Erdély közel kétfélmillió magyarsá-
gának egyetlen parlamenti képviselője, mint az
a három magyar képviselő, aki időnkint dör-
gedelmes filippikákban igyekezik európaibb
gondolkodásra bírni a csehszlovák kormányt.
A kisebbségek sorsára nincs különös befolyás-
sal az, hogy kormánytámogató, vagy ellenzéki
politikát folytatna. A magát „Magyar Pártnak”
nevező alakulat állásfoglalásának ezért nem
kell tulságosan nagy jelentőséget tulajdonítani.
Azoknak azonban, akik ezen a párton belül
folyton a magyarságra hivatkoznak, óvatos gon-
dossággal kell őrködniök szavaik felett, mert
azokért rendszerint az itt élő magyarság ösz-
szességét teszik feletőssé. Ismételjék meg a
magyar követelések összességét, hivatkozzanak
arra a hetedfél évre, amely alatt a magyarság
kisebbségi élete a puritán tisztesség és a
kétségbevonhatatlan loyaltás kifejezése volt,
azután hivatkozzanak az alkotmányra, amely
szerint az ország minden polgárát ugyanazok
a jogok és kötelességek illetik; állítsanak össze
egy memorandumot, amely minden részletre
kiterjedően sorolja fel a kisebbségi sérelmeket.
Ennél tovább azonban ne menjenek. Ne mond-
ják, hogy „a magyarság nem köti le magát
egyetlen pártnak se.” Ne provokáljanak vitát,
ne kompromittálják magukat és a magyarságot
sem feleslegesen agresszív kijelentésekkel, sem
annak a tévhitnek a széttrombitálásával, hogy
ennek a magyar pártnak a sorsa egy a ma-

gyarság sorsával. Ha segíteni nem tudnak, ne
rontsanak azon a kisebbségi sorson, amelyen
csak akkor lesz lehetséges javítani, ha a kon-
tinens mai reakciós politikai hangulatát egy

békülékeny közszellem fogja felváltani. Addig
pedig ne sirjunk és ne is bizzunk — feles-
legesen...

NAGY VÁLTOZÁSOK ELŐTT A KÖZOKTATÁSÜGYI POLITIKA

Nem kisért többé Pribicevics szelleme — revízió az egész vonalon

Vukicevics miniszter nem helyesli a magyar tanerők üldözését

Beograd, szept. 5.

Vukicevics Velja közoktatásügyi miniszter éppen a minisztertanács ülésén vett részt, amikor beléptem Mladenovics Branko dr. kabinetfőnök dolgozó szobájába. Nyugodtan lehetett tehát diskurálni, a várakozók tömege nem ostromolta a kabinetfőnök irodáját. Csak Ródićs Rafael érsek tekintgetett be időnkint, nagy paksamétával a kezében, egyes ügydarabok sorsa iránt érdeklődve.

Éjjel-nappal folyik most a munka a miniszteriumban. Az ukázokat fogalmazzák, amelyek a nagy tisztítási munkát vannak hivatva megvalósítani. Pribicevics szellemét kell kitakarítani a miniszteriumból, sok igazságtalanságot reparálni, sok reakciós intézkedést jóvátenni. Óriási munka ez, ha tekintetbe vesszük, hogy Pribicevics évekig honolt a miniszter elegáns szobájában és a zárt tapétaajtók mögött az ekzisztenciák ezrei fölött itélkezett. Valóságos vérbíróság volt a Pribicevics-féle rezsim s ennek a szomorú emlékü korszaknak az utolsó maradványait is el akarják tüntetni a miniszterium palotájából.

Egyelőre még lassan halad a munka; Pribicevics valamennyi intézkedését legelőször revízió alá kell venni s megállapítani, milyen körülmények és indokok folytán történtek bizonyos áthelyezések, nyugdíjazások és politikai üldözések. Vukicevics Velja naponta több órán keresztül informáltatja magát referenseivel, s ilyenkor egy formális kis „minisztertanácsot” improvizálnak az ügyosztályok főnökeivel az államtitkár és a miniszter helyettes jelenlétében.

Paszarics államtitkár ezidőszert leginkább a horvátországi reparációkkal van elfoglalva, Pribicevics keze itt érezte leginkább hatását, sőt maga Paszarics volt első áldozata, amikor Pribicevics a Davidovics-kormány bukása után legelső ukázával éppen Paszaricsot nyugdíjaztatta, aki akkor egyetemi tanár volt.

Az iskolapolitika terén nagy változások készülnek s ha információnk igazolja a jó szándékot, talán a magyar tanerőkkel szemben is megszűnik az eddigi animozitás. Erre vonatkozólag Mladenovics Rankó dr. a következőket mondotta munkatársunknak:

— A miniszter úr bár korporatív, de rendkívül toleráns a nemzetiségi kisebbségekkel szemben. Ez érthető is, mert a szerbiai ember már természeténél fogva is demokratikus érzelmű és más mentalitású mint a „precsanin”. A szerbiai szerbek más szempontból nézik a kisebbségi kérdést, mint a vojvodinai szerbek.

Ami pedig a magyar tanerők üldözését illeti, akiket Pribicevics minisztersége alatt eldugott délszerbiai falvakba helyeztek át, ami-

niszter álláspontja homlokegyenlet ellenkezki elődje felfogásával. Az állam érdeke, hogy a délszerbiai községekbe kizárólag szerbiai tanerők kerüljenek, akik mindenesetre alkalmasabbak missziójuk teljesítésére, mint azok a tanerők, akik eddig a vojvodinai iskolákban teljesítettek szolgálatot, s akik még az államnyelvet sem birják tökéletesen.

Ezentúl majd megszűnnek az ilyen molesztálások s minden tanerő a megfelelő helyre kerül. Nem lehet valakit csak azért Délszerbiába küldeni, mert magyar, s viszont büntetőkölönit sem lehet felállítani olyan községekben, ahol kulturmissziót kell teljesíteni.

A magyar iskolákra vonatkozólag a kabinetfőnök nem akart nyilatkozni. „Ez egy olyan kérdés — mondotta — amely megfontolást igényel s a miniszter álláspontja még nem alakult ki véglegesen”. — Valószínű azonban, hogy ebben a kérdésben is az igazsáos irányzat fog felülkerekedni, mert a miniszter intenciója, hogy az országban csak egyforma állampolgárok élnek, akiknek egyforma joguk és kötelességük van, s az állampolgárság kérdésében nem lehet válaszfalakat felállítani. Ma már nem lehet első és másodrendű állampolgárokról beszélni. Igaz ugyan, hogy a miniszter mint Paszarics bizalmas hive és követője némileg konzervatív és talán intranzingens is, de nem tételezhető fel, hogy az olcsó népszerűség miatt, amellyel talán a túlzott nacionalistáknak kedveskedne, feláldozná tökéletes pártatlanságát a közoktatásügyek terén.

Felkerestük Paszarics József államtitkárt is, aki csak nemrég foglalta el hivatalát és aki mint Radics bizalmasa került a miniszteriumba.

Az államtitkár régi ismerősként üdvözölt és szívesen nyilatkozott volna, „ha lehetne”.

— Hiszen tudja — mondotta, — én is ujságíró voltam és nagyon szívesen nyilatkoznék, de még nem alakult ki teljesen a helyzet. Csak most vagyunk a nagy munkában és a reorganizáció első stádiumában. Ha azonban mégis akar valamit írni, akkor írja meg csak a következőt:

Revízió az egész vonalon.

Ez a programunk egyelőre s ha átmenünk rajta, következik a műsor többi része: a valódi program. Erről majd annak idején fogok nyilatkozni.

Azzal a meggyőződéssel búcsúztam el, hogy keveset ugyan, de elegendőt mondott az államtitkár. „Revízió az egész vonalon”. Csak erre vár és ebben bízik mindenki, aki a közoktatásügyek terén a revízióban látja az első lépést a reformok felé.

K. A.

A „Pvoda“ a nemzeti erők koncentrációját sürgeti. Igaz ugyan, hogy a koncentráció a pártérdekeket keresztezi s megbénít minden pártmozgalmat, de viszont az ország érdeke követeli a koncentrációt. Eddig még mindig bizalmatlansággal kísérik az új politikai helyzetet, mert csak a pártok együttműködését látják benne, de ha létrejön a koncentráció még a bizalmatlanok is meggyőződnek, hogy az új konstelláció nem közönséges kísérletezés. Ki kell küszöbölni a pártegoizmust és az ország érdekében az összes dolgozni akaró erőket egyesíteni, csak ilyen módon akadályozhatjuk meg az esetleges felbomlást. Az ország megmentésében mindenkinek össze kell fogni és hazafias munkát végeznek azok, akik ebben a munkában résztvesznek.

A „Recs“ Pribicevics lapja, a radikálisok és Radicsék fuzióját nem tartja rossz ötletnek mert sok hasonlatosságot vél felfedezni közöttük. Radicsék megtagadják multjukat a monarchia idejéből, a radikálisok is megtagadják saját intézkedéseiket, amelyeket Radicsék ellen foganasítottak. A bünbak pedig mindig csak Pribicevics, akit most közösen „fejlődésünk férgének“ nevezik. A radikálisok nyíltan hirdetik lapjaikban, hogy nem is ők üldözték legújabb szövetségeseiket, hanem Pribicevics, nem is ők adták ki az „Obznánát“, hanem Pribicevics, a sötétlelkű intrikus Mindenért kizárólag csak Pribicevics a felelős Radics volt az, aki a Habsburgoknak himnusszal kedveskedett, aki Petar királyt súlyosan megsérte és aki a horvátokat a szerbek elleni háborúra tüzelte. A radikálisok pedig most ugyanazzal a Radicsal szövetkeztek, amely a nemzet és a király érdekeit védelmezte. Pribicevicsék tizezer dobrovoljácot adtak Szerbiának míg a mai államfentartó elemek Frankot és Potiorekot tömjéneztek. A radikálisok és Radicsék között tehát feltétlenül van némi hasonlatosság, ha másban nem, úgy a politikai erkölcsökben. Ebben aztán teljesen egyformák.

A „Vreme“ a népszövetség tárgyalásával és Ausztria gazdasági helyzetével foglalkozik. A békekötés után Ausztria súlyos gazdasági krízisbe került. Elkerülhetetlen lett volna az ország csődje, ha a népszövetség nemeslelkűen nem szánja az ország helyzetét. Ausztria tehát kibontakozott súlyos pénzügyi helyzetéből, de viszont az ország természetes kincseit nem tudta kellőképpen kiaknázni. A takarékoság elve nem talált elegendő megértésre, a költségvetés kilengései bizonyítják, hogy Ausztria nem számolt a tényleges gazdasági lehetőségekkel. A következmények hamarosan mutatkoztak, a deficit hónapról-hónapra növekedett és ha a népszövetség akármilyen mértékben is siet Ausztria felsegítésére, a helyzet nem vezet javuláshoz. Berlińi politikai körökben Ausztria válságos helyzetét csakhamar felismerték és a gazdasági krízis Ausztria csatlakozása érdekében folyó propagandában robbant ki. A pángermán propaganda különösen most nyer aktualitást a népszövetség ülésezése küszöbén. Az összes érvek abban öszpontosulnak, hogy Ausztria egymaga nem képes önálló gazdasági és pénzügyi helyzetét fenntartani, Németországhoz való csatlakozása tehát az egyedüli mód Ausztria életképességéhez. Ezzel szemben Ausztria hivatalos körei a lehátározottabban ellenzik a csatlakozás gondolatát. Meg vannak győződve róla, hogy egy közös gazdasági front nem hozna semmi előnyt Ausztriának, viszont eljátszanák a népszövetség támogatását. Németország helyzete nem a legrosszabb, gazdasági fejlődését megbénították a háború következményei. A csatlakozás elleni propaganda mind nagyobb mérvet ölt, s hogy mennyire népszerűtlen a csatlakozás eszméje, bizonyítja Seipel volt kancellár kijelentése, mely szerint Ausztria és Németország határát még 1866-ban húzták meg s nem volna reális politika, ha a régi határokat megváltoztatnák.

Nem lesz új ellenzéki blokk

Beograd. A demokratapárt tegnap délután hivatalos cáfolatot adott ki arról hogy az ellenzéki pártok közös blokkot alakítanak. Ebben annak a híve terjedt el, hogy a Zajednica fuzionálni fog a demokratapárttal. A Delbácska munkatársa tegnap a Zajednica egy vezetőjétől kérdezte, hogy menyiben felel meg a valóságnak a fuzió híre. — Fuzióról szó sincs — válaszolta infor-

mátorunk. — Igaz ugyan, hogy a demokratapárt is az alkotmány revíziójának alapján áll azonban még számos más program pont van, amelyben ellenkezik a két párt álláspontja.

A minisztertanács tegnapi ülésén egy millió dinár segélyt szavaztak meg a délszerbiai Niciforovo és Kosinci falvak tűzkárosultai részére. A két falut e héten teljesen elpusztította a tűz.

Kezdi visszahelyezni Pribicevics áldozatait

Ismeretes, hogy Pribicevics Szvetozár, a vaskezű miniszter, miniszteri uralmának utolsó és utolsóelőtti napján mintegy 300 tanárt átadobált az ország egyik végéről a másikra, természetesen anélkül is, hogy azok kérték volna áthelyezésüket. Így a miniszter ur mintegy 600 ezernyi dinárnyi deficitet is teremtett a közoktatásügyi minisztériumban, — ha egy-egy átköltözés költségeit átlagban csupán 2000 dinárral számítjuk.

Azok a tanárok, akik már el akarták foglalni új állomáshelyüket, nem kapták meg a törvényben megállapított kétharmadnyi előleget költözködési költségeikre az állami pénzügyigazgatóságoktól, mert ily célra elfelejtett Pribicevics ur hitelt kérni a pénzügyminisztériumtól. Egy-egy családos tanár pedig sehonnán se tud előteremteni a mai pénzvizonyok között 4-5 ezer dinárt butorainak az ország egyik végéről a másikra való szállítására. Némelyik tanár tehát annak a veszedelemnek teszi ki

magát, hogy ha személyesen el is utazik új állomáshelyére, ott elveszti a számára esetleg kiutalt lakást, mert azt butoraival és családjával nem foglalhatja a lakástörvényben megállapított záros időn belül. Ha pedig esetleg vesz is fel valakitől kölcsönt a hurcolkodásra, várhat talán egy esztendeig is — ha nem tovább —, míg megkapja a hitelt, már elköltött pénzére.

Mindezeket kezdi belátni az új közoktatásügyi miniszter és már kezdi visszahelyezni Pribicevics áldozatait. Suboticiai tudósítónk jelentése szerint az ottani kereskedelmi akadémiához visszahelyezték Mihajlovics Deszánka tanárnőt, akit Pribicevics Podgoricára helyezett át. A többi visszahelyezések is folyamatban vannak, bár lassan megy a dolog, mert a közoktatásügyi minisztériumnak a referense Pribicevics embere és ő természetesen iparkodik elgáncsolni a kétségbeesett tanárok ügyét.

Ismét dühöng a magyar cégtábla-izszony!

Felelőtlenek eltüntetik a magyar céglíratokat Subotícán

A Delbácska volt az egyedüli vajdasági magyar lap, amely kimerítően foglalkozott a suboticiai még felfedezhető magyar nyelvű feliratok átfestésének a különös ügyével. Sajnos a rendőrség és a hivatalos közegek nemtörődömsége folytán nap-nápután megismétlődnek ezek a jelenetek és az éjszaka leple alatt állítólag ismeretlen egyének minden felfedezhető magyar szöveget vagy feliratot a felismerhetetlenségig bemázolnak.

Péntekről szombatra virradó éjjel gyönyörű holdvilágos éjszaka volt. A rendőrelgényesség nem mondhatja, hogy nem láthatta a történeteket és mégis számos suboticiai kereskedő, ügyvéd és más vállalat cégtábláin a miniatűr magyar felírásokat újra durván eltüntették. A legszembeütőbb és legbrutálisabb címátfestés a városházával szembe levő Farkas-féle épületen történt, ahol Krekus ékszerész cégtáblájáról a magyar nyelvű „órás“ szócskát egyszerűen kivágták. Megemlítendő még, hogy ez husz lépésnyire történt a városházától, hogy az üzlet előtt állandóan egy rendőr van szolgálatban, mivel ez a város legforgalmasabb gócpontja.

De nemcsak a belvárosban folyik a cégtáblák nacionalizálása, hanem a mellékucskában

valamennyi felfedezhető magyar feliratot vagy szöveget eltüntettek a felelőtlenek. Ma már alig található még kicsinyítve is magyar nyelvű felirat. Az idegen, aki Subotícára jön és végigmegy az uccákon, megdöbbenéssel tapasztalja, hogy alig van cégtábla, amely ne lenne megcsonkítva.

A károsultak a legtöbb esetben ismeretlen tettesek ellen feljelentést tettek a főkapitányságnál, ahol nyomban ígéretet kaptak, hogy széleskörű nyomozást indítanak az ismeretlen tettesek kézrekerítésére.

Tegnap az esti órákban olyan hírek terjedtek el a városban, hogy ezt az izlésteleniséget néhány éretlen Szubotícára került fiatalember intézi és hajtja végre, akik valamennyien tagjai az egyik nacionalista egyesületnek. Szubotícán úgy tudják, hogy a rendőrség ilyen irányban már informálva is van és még azt várják csak, hogy a cégtáblák nacionalizálói iránt meginduljon a régen várt rendőri eljárás.

A magyar nyelvű feliratok ellen intézett durva támadás nemcsak a nemzetiségi lakosság, de szláv körökben is kínos visszatetszést keltett és azzal a suboticiai bunyevácok és a szerbek semmiképpen sem azonosíthatják magukat.

A „vörös Rasputin“

Semmisem történik Oroszországban az új Rasputin tudta és beleegyezése nélkül

Rigából jelentik: Az orosz szovjetpolitika színfalai mögött, épu gy, mint a cárizmus idejében, ismét feltűnt Rasputin rejtélyes mozgó keze. Így is nevezi már a köznép: a „vörös Rasputin“, az orosz szovjetpolitikának ezt a titokzatos hatalmasságát. Tulajdonképpeni neve Alexander Stephan Senin. Régebben néptanító volt, majd újságíró lett. Senin nem tagja az orosz kommunista pártnak.

Mindamellett azt mondják, hogy semmi sem történik Szovjet-Oroszországban Senin tudta és beleegyezése nélkül.

Hatalma éppen olyan, mint a cárizmus idejében Rasputiné. Rejtélyes legendák keringenek mindenható befolyásáról. A legfantasztikusabb történetek keringenek személye körül. Senin, az „új Rasputin“ Moszkva közelében, Petrovsko Razumovskóban lakik, onnan jár be minden nap Moszkvába. Hogy Trockij kegy-

vesztett lett, azt is Senin befolyásának tulajdonítják. Ő volt ugyanis, aki Frunze tábornokot ajánlotta a hadsereg főparancsnokául. A külügyi népbiztosság minden kérdésben Senin véleményét és tanácsát kéri és minden nemzetközi kérdésben Senin véleménye szerint intézkedik.

Senint úgy ismerik, mint rendkívül óvatos, simulékony ember, aki rendkívül meggyőző erővel bír, de azt hiszik, hogy ebben igen nagy része van a hipnotizáló tehetségének.

Ha beiratta gyermekét,

ugy vásároljon az iskolaidényre **harisnyát** és **svette-t** legolcsóbban a „Harisnyakirálynái“, **KLEIN JENŐ-nél**, **Novisad**.

KISEBBSÉGEK

(—) Aki „nem dolgozik együtt“ magyar tisztviselőkkel. Nagyváradról jelentik: A II. sz. posta ötvenkét tisztviselője a napokban feljelentést tett Z. Dimitrescu postafőnök ellen, akit durva modora mellett a legkülönbözőbb szabálytalanságok egész tömegének elkövetésével vádoltak meg. A kivételes képességekkel megáldott postafőnök védekezés helyett maga is feljelentést tett a tisztviselők ellen, s többek között kijelentette ebben, hogy „bazafias meggyőződése“ nem engedi meg azt, hogy továbbra is együtt dolgozzon magyar tisztviselőkkel. A váratlanul kényes izlésűnek mutatkozott postafőnök ellen nemzeti intranzigenciájára való tekintet nélkül megindították a vizsgálatot.

(—) A „gaz Apponyi Albert“. Máramaroszigeten a napokban leplezték le az 1914-ben elhunyt kitűnő román publicista, Apponyi Albert gróf egykori barátjának dr. Mihályi Jánosnak szobrát. Az ünnepi beszédet Braban Sándor gör. kel. esperes tartotta, aki a nagyrésztben magyar közönség előtt többek között a következőket mondotta:

— Emlékezzetek vissza román fajtestvéreim a magyar rabigára: emlékezzetek vissza arra az időre, amikor belétek fojtották az anyanyelveteiket, amikor megsemmisítették az iskoláitokat, amikor az a gaz Apponyi Albertek és Berzeviczy Albertek átkosemlékű politikáját nyögték. Emlékezzetek vissza román testvérek és úgy éreztetek

Aztán hirtelen a mollba átsapva üdvözölte a jelenlevő Lepedatu minisztert, aki hallva a tüzes szónoklatot, a következő megjegyzést tette:

— Kissé tapintatlannak tartom a jelenlevő magyarok előtt ezeket a súlyos kitételeket...

(—) Ellenzéki vélemény az erdélyi magyarság és a liberálisok közti paktumról. Jelentettük, hogy a nemrégben lefolyt mezőgazdasági kamarai választásokon az erdélyi magyarság a kormánylistára szavazott, s ezzel azt — Erdélyben — győzelemre is segítette. Erről a „kormánytámogatásról“ most érdekes nyilatkozatot tett Goldis László dr. a nemzeti párt elnöke. A nyilatkozat leglényegesebb része ez:

— A Magyar párt végzetes hibát követett el, hogy a mezőgazdasági választásoknál a legreakciósabb párttal, a liberális párttal szövetekezett. Végzetes hiba volt ez, amit a Magyar Párt vezetői követtek el, azok a régi politikusok, akik sehogysem tudnak alkalmazkodni az új helyzethez, még kevésbé a demokráciához. Aki pedig a demokrácia ellen vét, saját existenciája ellen is vétett. A Magyar Párt paktuma a liberálisokkal, őszintén be kell vallanom, igen rossz hatást tett az ellenzéki pártok körében. Amit ezután mondok, az tisztán az én véleményem, nem akar sehogysem tanács lenni. Véleményem az, hogy a magyarság ebből a hinárból csak úgy kerülhet ki, ha új pártot, kisgazdapártot alakít, mely az igazi demokrácia szellemétől legyen vezettetve s itt, ezen az uton találkozni fog a mi kisgazdáinkkal.

Arra a kérdésre, hogy kormányrajutás esetén a Nemzeti Párt milyen kisebbségi politikát folytatna, Goldis jónak látta kitérő választ adni...

(—) Inkább a kommunisták mint a magyarok. Kassáról jelentik: Csehszlovákia legnagyobb területén, a Ruténföldön nagyban készülődnek a választási harcra. A prágai kormány természetesen szintén újabb támadásra készül, hogy megint meghamisítsa a népakarat megnyilvánulását. Említésreméltó jelenség, hogy a prágai kormány ruszinszói exponensei még a kommunistapárt agitációját is szivesebben látják, mint az ott egységes tömegben élő magyarság megmozdulását. Nagybozokon, Rahón, Ökörmezőn, Viskan ugyszólván hetenként tartanak kommunistagyűléseket és a hatóságok ezt ölbetett kezekkel nézik, míg a magyarság gyűléseinek megtartása elé mindig nehézségeket gördítenek. A magyar kisgazdapárt már napokkal ezelőtt engedélyt kért, hogy propaganda-gyűlést tarthasson. A ruszinszói magyar kisebbség szenátora Egry Ferenc és dr. Korláth

Endre meg is érkeztek Viskre. A magyarság vezéreinek Viskre. érkezésekor a huszti főszolgabírósg értesítette a gyűlés szervezőit, hogy a gyűlés megtartását nem engedélyezik, mert Bakó Károly dr. a kérvényt aláírta, nem garancia arranéze, hogy a gyűlésen nem fog államellenes izgatás történni. Hiába hivatkoztak a gyűléstegybehívók arra, hogyha a kommunista szónokok személye garanciát nyújt

arra, hogy az államrendszer ellen nem fog izgatás történni, akkor miért vonja meg a huszti főszolgabírósg ép a Magyar Párttól a gyűlés megtartására az engedélyt? Hiábavaló volt minden. A viski nagyszámban élő magyarság mély megdöbbenésére, a gyűlést nem engedélyezték, dacára Egry szenátor és Korláth képviselő Intervenciójának. Így készül megnyilatkozni a „népakarat“ Szlovenszkóban...

MEGOLDHATÓ-E A LAKÁSKÉRDÉS?

Vasházak, gyári raktárról szállítva

Harminc munkaóra alatt készen áll a ház — Az ár negyvenezer dinár — Hogyan szerelik fel az új házakat? — A legújabb angol találmány: A Thorucliffe féle öntöttvas-ház

Hogyan segít Anglia a lakáshiányon?

A „Délbácska“ lakásépítési ankétje mindszélesebb körben talál nagy és őszinte érdeklődésre. A mai napon egy rendkívül érdekes tartalmú levél a birminghami kiállítással kapcsolatosan arra figyelmeztet, miként igyekeznek megoldani a lakáskérdést Angliában? Az érdekes levél erre vonatkozólag a következőkben óhajtja tájékoztatni a „Délbácska“ olvasóit:

Az idei birminghami kiállításon nagy feltűnést keltett az az egy- és kétszobás vasból készült ház, amelyet a gyár teljesen készen raktárról szállít a megrendelőnek. Nem egyszerű, hanem minden igényt kielégítő lakásokról van szó, ezért az újítás felé fordult az angol kormány figyelme is, amely eképpen óhajt segíteni az angliai lakásínségen.

Tulajdonképpen két műszaki megoldásról van szó. Az egyik a Thorucliffe-féle öntöttvas-ház. A ház falai nehéz, nyersöntvényű vaslapokból állanak, melyeket vastag betonréteg takar. Az illesztés módja szabadalom. A válaszfalakat és kéményeket öntöttvas lemezekkel borított téglafalazat képezi, míg a földszinti helyiségek és a fürdőszobák foltfelületeit aszbeszt-cementlapokkal bélelik. Az ablakok pedig fakeretek.

Egy négyszobás, egyemeletes családi ház az összes mellékhelyiségekkel fürdőszobával, készen szállítva kb. 100.000 dinár. Egy egyszerű munkaház, amelyet harminc munkaóra alatt lehet felszerelni 35.000 dinár.

A másik megoldás az acélt választja anyagául és valószínűleg ez fog széles körben elterjedni. Erre mutat az is, hogy a németek rögtön felkapták az eszmét és hamarosan nekifognak a gyártáshoz.

Az épület földszintes és két kivételben készül, az egyik egylakásos, a másik kétlakásos. Ennél is a gyárban készülnek egységes minták szerint az összes alkatrészek és hat

tanulatlan munkás két hét alatt fel tudja állítani, jobban mondvá szerelni. Mint az előbb, az alapozás és egyéb hasonló munkák leszámításával egységes áron vásárolható meg az egylakásos ház a gyárban nyolcezer arany-márkáért.

Ezért az árért azonban sokkal tökéletesebb lakásra tesz szert az ember, mintha kőmives építené, mert a fürdőkádától kezdve faliszekrények, sőt tálalók is bennefoglaltatnak a ház berendezésében.

Az épület külső méretei 12 és 5 háromnegyed méter, a kettős lakású 20 és 6 háromnegyed méter, míg a szobák magassága 2.65 méter.

Ez a kivitel fenyőgerenda vázban illesztett táblákból áll, amelyek három milliméteres, kétszer olajjal átfestett acéllemezekből állanak, kittel és nemezzel tömítve és facsavarokkal erősítve a favázhoz kívül is, belül is úgy, hogy közben tíz centiméteres hővédő levegőréteg maradjon közlül, amely megfelel a téglaszélességű fal jóságának. Mikor kész, még harmadszor is átfestik az egészet. Ha a festést el nem hanyagolják, az acélház élettartama felveszi a falazottéval a versenyt.

Az alapzat betonból készül és az egész területet először salakréteggel, ezen pedig aszfalt közbeiktatásával cementréteggel fődik. A fődél aszbesztből készül, mint az eternitpala.

A bejárat és a szobák falait egy méter magasan faburkolattal látják el. Egyáltalában a szakértők kimondták, hogy az újfaja házak semmiben sem állnak mögötte a régieknek, épp oly egészségesek, míg árak tekintetében mérhetetlen előnyük van.

Az angol kormány, amely nemcsak papíron igyekszik megoldani a lakáskérdést, a gyári házak terjesztése érdekében máris egy bizottságot szervezett, amelynek élén Lord John Bradbury áll, a jóvátételi bizottság egykori angol kiküldöttje.

MILY FELTÉTELEKKEL KAP TEMERIN VILLANYVILÁGÍTÁST?

Temerin község lakosságát súlyosan megkárosítja

a járeki villamosteplel megkötött szerződés

A községi képviselő testület határozatát megtelegezték

A temerini községi előljárásg hat héttel ezelőtt elhatározta, hogy villanyvilágítással szerelteti fel a falut. Tekintve, hogy Temerinnek 12.000 lakosa van, több vállalkozó szerette volna a megbízást kapni Temerinnek villanyvilágítására. Több terv merült fel egy Temerinben felállítandó villanygyár ügyében is, a községi képviselőtestület többsége azonban egyik megoldási módot sem találta elfogadhatónak, hanem a járeki villanyteleppel egyezett meg az áramszolgáltatás ügyében. Nem tudják, hogy melyek voltak azok az okok, amelyek hozzájárultak ahhoz, hogy épen a járeki villanytelep kapta meg a concessziót, kétségtelen tény azonban az, hogy

a temerini községi képviselőtestület nagyon kedvezőtlen feltételek mellett kötött szerződést a járeki villanyteleppel.

Néhány temerini polgár, akik komolyan

törődnek a község népének érdekeivel máris megtelegezte a bácskai kerülethez a községi képviselőtestület többségének a községre nézve káros határozatát.

A járeki villanyosteplel megkötött szerződés csakis a járekiak érdekeit védi, míg a község polgárait kiszolgáltatja a társaságnak. A szerződést negyven évre kötötték meg. Temerin község közvilágítására 120 égfő fog szolgálni. Ezen 120 égfő felszerelési költségeit, 112.000 dinárt a község fizeti. Ez volna azonban még a legkevésbé kedvezőtlen pontja a szerződésnek. Sokkal súlyosabban sérti azonban Temerin lakosságát az a pont, amelynek értelmében

magánházakra hat évig senki másnak nem szabad a villanyt bevezetni, egyedül és kizárólag a járeki társaságnak

A járeki villanytelep természetesen igyek-

szik kihasználni ezt a privilégiumot, ami viszont igen súlyos terhet jelent a lakosságra nézve.

A járekiak ígéretet tettek a községi képviselőtestületnek, hogy három égőnek egy hában való felszereléséért nem kérnek többet kétszáz dinárnál. Mikor eztán sor került volna, hogy kétszáz dinárért felszereljék az égőket, kijelentették, hogy az utcai vezetékű a ház faláig való vezetést külön kell megfizetni. Miután pedig ennek az ára nincs megállapítva, ezért a munkáért annyit kérhet a járeki társaság, amennyit akar.

Tekintve, hogy ez a szerződés egyenesen a község lakóinak érdeke ellen irányul, a felebezők biztosra veszik, hogy az alispán ezt meg fogja semmisíteni.

Temerin lakossága ugyan nagyon is érzi a villanyvilágítás hiányát, ilyen árat azonban mégsem fizethet érte. Különbben is csak igen kevesen fogják bevezettetni akkor is a villanyt, ha az alispán nem semmisítené meg a szerződést, mert senkisé hajlandó a járekiak által követelt horribilis szerelési költségeket fizetni. Temerin község lakosságának nagyrésze akkor sem használhatná a járeki társulat villanyát, ha az alispán jóvá is hagyná ezt a szerződést, épen ezért biztosra veszik a felebezők, hogy az alispán megsemmisíti a szerződést.

Pribicsevicstől — Pasicsig

— A Pribicsevics által kinevezett tisztviselők valamennyien beléptek a radikális pártba —

A Pasics—Pribicsevics koalíció boldogabb idejében Pribicsevics rengeteg sok pártitvét nevezette ki Horvátország területén, valószínűleg azzal érvelve, hogy az erőszak tradícióján nevelkedett pártitvői leginkább alkalmasak arra, hogy megtörjék a horvát politikai ellentétet, s megakadályozzák Rádicsék agitációját. A magukat független demokratáknak nevező tisztviselők híven a kapott megbízáshoz, rendkívül „erélyes” eszközökkel igyekeztek missziójukat betölteni, s hogy milyen eredménnyel, arról a horvát lapok rengeteg cikke panaszkodik. Pribicsevics bukása és a Pasics—Rádics koalíció létrejötte után a horvát parasztpárt retorzióval óhajtott élni, s erélyes akciót kezdeményezett a Pribicsevics-párti köztisztviselők azonnali elbocsájtása érdekében. A politika váratlan fordulatához rég hozzászórt demokraták azonban most sem tagadták meg magukat — inkább Pribicsevicset és minden átmenet nélkül a kiegyezéshez, valamint a radikális pártokhoz csatlakoztak. Pribicsevics valamikor lelkes, önzetlen és meggyőződéses hívei ugyszólván kivétel nélkül beléptek a radikális pártba, — panaszkodnak a horvát lapok, — s ma ezen a tényen megakadt az elmozdításuk érdekében kezdeményezett akció.

ELADÓ egy 3 szoba és 2 konyhából álló **új ház** 1/4 hold telekkel a Futaki-nton, a villamos végállomástól 5 perc. **Azonnal elfoglalható!**

Bővebbet Schmidt festőnél
1613 Laze Kostića ulica 27. 1—2

Bérmálási ajándékot

arany és ezüst árut, órákat, gyűrűket, fülbevalókat, láncot stb. stb. a **legolcsóbban** vásárolhat jótállás mellett

KRAUSZ SAMU

órák és ékszerésznél,

Novi Sad, Kralja Petra ulica 7.
a Mileticeva (régí Kenyér-u.) áttellenében.

LIKVIDÁLJÁK A GYÜLŐLET FRONTJÁT

Egymillió orosz emigráns hazatér

Amnesztiát adnak az orosz szovjetállam fentartásának nyolcadik évfordulóján
Óriási ünnepségeket tervez a szovjet — Kétfélmillió orosz emigráns

Londonból jelentik: A szovjetkormány a közeli hetekben fogja megünnepelni a forradalom nyolcadik évfordulóját. Az ünnepség egyike lesz az utóbbi évek legnagyobb politikai demonstrációjának. A kormány különböző reszortjai már hónapok óta dolgoznak a programon, amely az egész országot behálózza, sőt munkát ad a külföldi pártoknak is. Moszkvában milliós tömegek gyűlnek össze ebből az alkalmából. Mindenféle kiállítások és előadások tesznek majd tanúságot a nyolc forradalmi esztendő eredményeiről. Az évforduló

alkalmából több száz könyv is megjelenik, amelyek az 1917 óta beállott társadalmi változásokat fogják orosz, német, angol, francia, japán, hindu és kínai nyelven ismertetni. A szovjetkormány ezenkívül elhatározta, hogy likvidálja a monarchista és szociálferradalmi emigrációt és ebből a célból a szovjeteken kívül élő oroszoknak teljes amnesztiát ad. Ebben a pillanatban közel kétfélmillió orosz emigráns él távol hazájától, akik közül egymilliónak visszatérésére számítanak. Az amnesztia rendelet október elsején lép érvénybe.

Itt van a hiba?

A szubotocai kiállítás és nagyvásár sikertelenségének okai

Mindenki a legnagyobb meglepetéssel vette tudomásul azt a rideg tény, hogy a szubotocai nagyvásár és kiállítás, dacára a nagy reklámozásnak, pazar előkészületeknek az ehhez márt nagy várakozásoknak, nem sikerült.

Sikertelensége pedig állott főképp a látogatók és az üzletkötések számának csekélységéből.

Már most, hogy mi volt az oka annak, hogy ez a sikertelenség bekövetkezett az alábbiakban összegezzük.

Először is mindenestre a múlt hó 21-én végigszárguló istenítélet hatása volt elképzelhetetlen káros a kiállítás sikerére. Nem is számítva a sok kárt, amit a nagy erejű szélvész és lezuduló jegesező okozott, elgondolhatjuk, hány embert tartott vissza az aznap, sőt hány embert tartott vissza azután is, gondolva, most nézze meg még a megrongált kiállítást, az esetleges cifra romokat. Hány volt pedig olyan messzebb vidéki érdeklődő, aki akármennyit szánt volna, nemcsak, hogy megnézzék a ritkaságú kiállítást, de hogy még több-kevesebb vásárlást is eszközöljön ottan, de a végzetes vihar olyan károkat okozott neki, hogy sem pénze, sem kedve már nem adódott ilyen költségekre.

Komoly és nagy baja volt a kiállítás egész megszervezésének, a helyrak ésszerűtlenül magas volta. Minden egyes négyzetméterért 150 dinárt kellett fizetnie a kiállítónak. Ilyen magas összegeket csakis nagyobb cégek áldozhattak. Így lett az az eredmény, hogy a kisiparosság olyan kevés számban volt képviselve. Mintha egyenesen az lett volna ezzel az eljárással a szándék, hogy a kisiparost a kiállításról minél inkább kiszorítsák.

Nagy baj volt még az is, hogy a gazdák, állattulajdonosok igen elkedvetlenedettek voltak a kiállítás hosszú tartama miatt. Igen-igen alkalmatlan az állatok eltartása és gondozása ilyen huzamos ideig. Sokan tehát jóval a befejezés előtt eltávoztak, nem is számítva azokat, akik mindezt előrelátva, a kiállításra egyszerűen el se jöttek.

Amikor már a kiállító hangulatáról beszélünk, lehetetlen meg nem említenünk azt a lehetetlen eljárást, amellyel a külföldiekkel bántak. Telekürtölték az egész külföldöt, azok jöttek is — abban a hitben, hogy a szép Szubotocán, ime világkiállítás lesz. Amikor azonban ideértek a vérmes reményű külföldi érdekes kiállító, itt kapták meg a szellemes kijelentést, hogy lesz ugyan díjazás, de azokból a külföldiek egy felet sem kaphatnak. Elképzelhetni a külföldiek kedvét, hogy még egyszer jöjjenek Szubotocára — világkiállításra.

Amint fentebb is említettük, üzletkötés a kiállításon igen gyengén volt. A mostani rettenetes pénzvisszonyoknak eklatáns szemléltetője e kiállítás és nagyvásár üzleti képe. Mindamelllett a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének összes kiállított gyönyörű állatai oly nagy kelendőségnek örvendhettek, hogy egytől-egyig mind eltektek.

De, hogy visszatérjünk a szubotocai kiállítás sikertelenségének okaira, mint eléggé

nagyszerepet játszó dologra kiserünk, a város és az attól eléggé távol levő lovassági kaszárnyák épületeiben és udvarában lefolyt kiállítás közötti közlekedésre. A villamosjárat, bár erősen fokozottan gyakori volt, de még sem elégitette ki a sok idegen utast. Bizony a vidékről és a messzebb részéről is beözönlő látogatóknak legalább ötven százaléka gyalog volt kénytelen a hosszú utat oda és vissza megtenni. Már több kiállítási napon az idő borongós volt, s eső nem csak mutatkozott, de tényleg volt is könnyen elhíhető, hogy kevés volt olyan, aki gyalog is nekivágna az esőnek.

Ami a gazdaközönséget illeti, mindazonáltal a kiállításon kizárólagosan, csakis vidéki gazdák vettek részt, a szubotocai gazdák a birtokatlan adók miatt ugyszólván bojkotálták a kiállítást. Érdekes, de úgy van. A szubotocai gazdakör vezetősége meg pláne a kiállításról majdnem teljesen távol tartotta magát.

De a legdöntőbb hatású okok közé tartozik az a sajtóságos tény, hogy a kiállítást a sajtóval kellő mértékben meg nem iratták. A kiállítás leírása a sajtó részéről bizony meglehetősen inkább reklámszerű volt, szóval nem olyan mint ahogy azt a kiállítás közérdeke megkívánta volna. A sajtó ezen eljárásának egyszerű magyarázata: kevés áldozat a kiállítás részéről sajtópropaganda célokra. Volt olyan igazán többet érdemlő és igazán értékes lap, amelyet rongyos néhány száz dinárral kenyereztek le.

Felsoroltuk az okokat, amelyek a szép reményekkel kecsegtető kiállítás sikertelenségét szülték. Egy okot nem említettünk, amely mindenestre a koronája valamennyinek, de amely okot mindenki ugys elhinné és tudná, ha meg sem említenék: a lehetetlen adózások. Nemcsak a szubotocai gazdák, de a környékbeli, sőt az egész vajdasági gazdák, iparosok, kereskedők, gyárosok, szóval mindenki azt siratja. Ha az nincs, egész más képe lett volna a kiállításnak, ez az általános, közmegegyező hangulata a sikertelen kiállítás utáni vajdaságnak.

— A becsei félmillió zsarolás a novisadi törvényszék előtt. A múlt év július 10-én történt Sztari Becsejen, hogy Vuletics Lázár becsei földmives, Vargics Szava 30 éves petrovószelói asztalos és Vuletics Vesztor 28 éves moholi földmives betörték Hajduska Ignác becsei lakos házából bot és revolverütésekkel súlyosan megsebesítették és azután arra kényszerítették, hogy négy darab váltót 500.000 dinár értékben aláírjon. Vuletics Lázár ezenkívül még más bűn is terheli. Múlt év április 10-én Sztari Becsejen revolverrel a kezében arra kényszerítette Petrovics Boskót, hogy egy 20.000 dináros bont írjon alá neki. Vargics Szava is műkődött önállóan 1924 májusában, amennyiben 3000 dinár foglalót vett át Szubanicsov Vasza becsei lakostól sertésvásárlásra a pénzt azonban elköltötte. A novisadi törvényszék büntetőtanácsa tegnap tárgyalta mind három ügyet, de mivel a tanuk nagyrésze nem jelent meg a tárgyalást el kellett halasztani.

Csörgetik már a pénzt

az emberek. Tegnap kerültek forgalomba az „ezüst” kétdinárosok s már büszkén csörgetjük a zsebünkben a békepénzt. Mert békeidőkre emlékeztet az új kétdináros. Csörgetése muzika, amely a régi jó idők harmoniájában olvad fel. Hej, de boldogok is voltunk valamikor, amikor a hatost odavágtuk a hentesbolt márványlapjára s úgy szólt, mint az aranytallér csengése. A mostani kétdináros ugyan nem cseng, kissé rekedt, mintha náthát kapott volna, de ha talmi is a csengése, mégis csak ércpénz, amelyet már esztendőnk óta nem láttunk. Most hogy megjelent, féltve őrizzük, szinte eldugdoszuk, hogy ne kelljen kiadni. Akik először kapták büszkén mutogatták — de csak messziről — a többieknek s a többiek tátott szájjal bámultak red, megcsodálták, megsimogatták s jelpénzeket kínáltak cserébe. „Csak egyet adjon belőle” úton lépten lehetett hallani, ahogy sájkodtak, alkudoztak érte, de mi a viláért sem adtuk volna oda, „emlékre” akarjuk megtartani. Mert ez most új és az újdonság ingere csábító. Nem kell már a papírpénz, rongyos és piszkos, csúnya és gusztustalan, csak az „ezüst” pénz kell, a nikkell és rézkeverék, a „forintos” ahogy már hamarjában elkeresztelték. S a forintosnak szenzációs volt a bemutatója. Akinek véletlenül nem volt papírpénze, a viláért sem akart volna vásárolni a nikkelpénzen. Tartogatta a zsebében s így önkéntelenül is spórolt vele. A papírforintoson biztosan megvette volna a kiszemelt portékát, de a kétdináros sajnálta kiadni. Talán így lehetne legjobban megoldani a takarékosági problémát. Még a nebulók is odaadták utolsó papírpénzüket, amit a mozira spórolták és beváltották új pénzre. Nem is volt jó nekik a közönséges bank, mindjárt a Narodna Bankába rohantak a rongyos papírdinárokat új pénzre beváltani. Mit lehetesen tudni, hátha az új pénzzel visszatérnek a régi idők. Azok, amelyek jobbak lesznek, mint az új idők a régi pénzzel. A pénz az már megvan, most csak az idő kellene. A múlt váltópénze, a pengő forint, a bérgeid és a bugyelláris korszaka. Mert a bugyellárist most már reaktiválták. Ha le is huzzák rolunk a bőrt, a bugyelláris mégis csak tele lesz. És ezen is csak a bőrkereskedők fognak keresni. K. A.

1925. szeptember 6 Vasárnap

Római katolikus: *Ida*. Protestáns: *Zakariás*. Görög keleti: (augusztus 24.) *Eutik*. A nap kel 5 óra 24 perckor, nyugszik 6 óra 32 perckor. A hold kel 4 óra 13 perckor, nyugszik: 6 óra 38 perckor. Nemzeti Színház: Nebántsvirág. (8) Labdarugás: Beográdi és novisadi újságírók mérkőzése. (fél 5, Karagyorgye pálya). A NAK kabaréeladása táncgal a Lovöldében. (8) A Kereskedelmi ifjak táncestélye a Szlobodában. (8) Apolló mozi: A száguldó kerék (1. rész.)

Időjárás: A meteorológiai jelentések szerint az északi depresszió Norvégiában és a Keleti tenger környékén viharos időt okoz. Olaszország felett a depresszió mélyebb. A nagy légnyomás az Oceánon egészen a sarkvidékig terjed. Hazánkban az idő országsszerte esős. **Jóslat:** Északnyugati szelekkel változó-kony hűvös idő az eső csökkenésével.

— **A trónörökös születésnapja.** Őfenésége Petár trónörökös születés napja alkalmából a római hatholikus plébánia templomban ma délelőtt fél 11 órakor ünnepi hála istentisztelet lesz, amelyen a hatóságok fejei is részt vesznek. Tegnap a születésnap előestéjén Petrovaradinban díszgyűlvéseket adott le a

tüzérség. A trónörökös születésnapját az egész országban nagy ünneppésséggel ülik meg.

— **Bérmálás Temerinben.** Budanovics Lajos apostoli adminisztrátor tegnap délután Temerinbe érkezett, ahol ma bérmálni fog.

— **Zászlószentelés Bresztovác.** Bresztovácra írják: A bresztováci önkéntes tűzoltó egyesület elmúlt vasárnapon, augusztus 30-án tartotta zászlószentelését. A gyönyörű selyemzástól mintegy 20 ezer dinár értékben Richter Antalné zászlóanya adományozta az egyesületnek. Az ünnepélyen közel 400 tűzoltó jelent meg a közeli és távoli testvéregyesületek képviselőivel. A rendezés gondjait Stumpfögger Márton helyi főparancsnok látta el kifogástalan körültekintéssel. Előző este fényes tűzijáték volt és fáklyásmenet a zászlóanya tiszteletére, kit Krebsz János gazdász köszöntött fel. Vasárnapon pedig ünnepélyes zenés mise után a templom előtt felállított emelvényen folyt le a zászlószentelés, hol az avató beszédet Dr. Acél Gyula plébános tartotta német, szerb és magyar nyelven. Azután a tűzoltó századok a sz. Flórián szobor elé vonultak, melyet megkoszorúztak. Igen megható volt aztán a tisztelgés az új zászló előtt, melynél az összes csapatok zeneszó mellett fegyelmezett katonákhoz méltó meneteléssel vonultak fel. A banket alatt a helyi és vidéki tűzoltó-zenekarok versenyt remekeltek. Az egész ünnepélyt a délutáni tűzoltói verseny fejezte be. Rengeteg helyi és vidéki érdeklődő élvezte végig a szép ünnepélyt és Bresztovác ismét egy bizonyítékát könyvelheti el lakossága életrealóságának.

— **Értesítés.** A kath. olvasó és gazda kör f. hó 7-én Dudarska (Epres) ucca 18 szám alatt kedvező idő esetén az udvarban társas halvacsorát rendez, melyre a kör tagjait és annak vendégeit hívja meg. Egy teríték 25 dinár, előjegyezni lehet f. hó 6. este 8 óráig mindkét kath. kör szolgáinál és Ábrahám J. ur könyvkereskedésében. Megjegyzendő, hogy a halvacsorát egy apatini halász készíti el. Rendezőség.

— **Tanítói nyugdíjazások s áthelyezés.** Kátyi tudósítónk közlése szerint a közoktatásügyi miniszterium nyugdíjazta Nikolicus János kátyi igazgató-tanítót és Jovánovics Anna tanítónőt mindkettőt betöltött szolgálati éveik alapján, ezenkívül áthelyezte Weiss Mártont az obrováci állami iskolához. Ugyancsak nyugdíjaztattak Schrammel János budisavai és Brez Ede kovilszentiváni tanítók is. A tanév elején történt tömeges nyugdíjazások — az egész országban 240 tanítót (nőt) nyugdíjaztak — az oktatás menetében nem kis fennakadást okoznak, ámbár ez azért történt, hogy az ezévből végzett fiatal tanerőknek elhelyezését biztosítsák.

— **Erdekes eljegyzés.** Vitaliani Biancát, Vitaliani dr. novisadi orvos leányát eljegyezte Pattiera Frano; a Faggioni cég igazgatója. A jegyespár Novisad társadalmában igen előkelő helyet foglal el s érdekes, hogy két verbéli művészlelek egyesülését jelenti a most már hivatalosan is közzétett eljegyzési hír. Vitaliáni Bianca nagyképzetségű és kiváló zenetehetség bátyja is kitűnő muzikus, Pattiera Frano pedig Pattiera Tino világhírű operaénekes öccse, aki ezidőszent Amerikában arat óriási sikert s a drezdai opera kamara éneke. Az érdekes eljegyzés Novisad társaságában érthető feltűnést keltett.

— **Megjavul a Novisad-petrovaradini kompözlekedés.** Mint értesülünk, szeptember 7-től a Novisad—petrovaradini kompözlekedést két hajó fogja lebonyolítani és pedig reggel 5 órától este 8 ig, miáltal a várakozás teljesen megszűnik.

Gyanus válasz.

„Berugás” lesz az eredménye az újságíró mérkőzésnek

A „Délbácskában” megjelenő tippszavazólapokra érkező válaszok között ma feltűnt egy beküldő szelvénye, amelyben az illető a következőképpen oldotta meg a tippelés problémáját: „A beográdi-novisadi újságíró mérkőzés eredménye „berugás”.

Vajjon hogy értette ezt a tippelő sportbarát?

— **Orvosi hír.** Dr. Stadler Károly orvos, Bulkeszen rendelését megkezdte.

— **Mennyi községi pótdót fizetnek a munkások?** Tegnap lapunkban cikk jelent meg arról, hogy mennyi községi pótdót fizetnek a munkások. Ezzel kapcsolatosan közli velünk Kiss Gyula városi főszámvevő az adóügyi osztály h. főnöke, hogy téves az a felfogás miszerint a munkások csak fél százalék községi pótdót fizetnek. A 2 százalékos munkásadóról szóló törvény értelmében a községi pótdó alap 100 dináronként 0.50 dinár. Ennek alapján számítják ki a városi adóhivatalban a községi pótdót, utadót, iskolai pótdót stb.

— **Prém a divat sláger az idén.** Az ideai női divat slágera a prém. Párisi jelentések szerint a prém és szörme fogja dominálni a téli divatot és a szörmekereskedők valóságos műtermeket rendeztek be, ahol a legraffináltabb modelldarabokat készítik a bekövetkezendő szezonra. Országunkban a szücsipar gyönyörű eredményeket produkált s nem tulozunk, ha leszögezzük, hogy a Nettel és Farkas novisadi cég már a külfölddel is felvette a versenyt. A subotocai kiállítás alkalmával is bebizonyította, hogy az ország legelső szücsimesterei közé tartozik s bár Nettel Salót, a kiváló szakembert nem kell külön bemutatnunk, az ideai vásáron mégis szenzációs meglepetést keltettek újdonságai. Ha valakire nézve is indokolt az első díj elnyerése úgy azt feltétlenül Nettel és Farkasnak kell odaítélni. Az ő modelljei a legnagyobb sikert érték el és mellette szinte eltörpült a szücsipari konkurencia. Ha tehát a prém szezon elsőstéjén olcsón és jól akar valaki vásárolni, forduljon a Nettel és Farkas, Kralja Petra utcai céghez, ahol gyönyörű szörmebundákat meglepő szép kivitelben nagy választékban es jutányosan lehet vásárolni.

— **Anyakönyvi kimutatás.** Folyó évi augusztus hó 31 napjától folyó évi szeptember hó 7. napjáig. Született összesen: 20 (husz) gyermek és pedig: 14 (tizennégy) fiú és 6 (hat) leány. Házasságot kötött összesen: 5 (öt) pár és pedig: Kicales Bernhard, mérnök és Baumhauer Olga, Scháfier Rudolf, kereskedő és Tukanic Rozália, Bózsín Dragolyub, napszámos és Takács Viktória, Klacek Nándor, mechanikus és Kovácsévics Mária, Bischof Simon, asztalos és Plesa Erzsébet. Elhalt összesen 17 (tizenhét) egyén és pedig: Ditl Georg földmivelő, 51 éves, Obrenovac (Bácska), Csizmics Nikola, 8 hónapos, Markovics Grozda, 13 hónapos, Prodánovics Milica, 3 hónapos, Venyerovsyki Mihajl oroszmenekült, 44 éves, Zsikics Jelena, 3 hónapos, Zagorcsics Boriszláv, 2 éves, Haris Náda, 14 hónapos, Tordai Mária, 1 hónapos, Özv. Strangarov Kuzmanné szül. Mógin Julka, 57 éves, Rélics Lyubica, 2 napos, Vovolejov Dimitrije, 34 éves oroszmenekült, Soós Julianna, gyári munkásnő, 20 éves, Sztepanov Lázár, napszámos 35 éves, Zsabaly, Rájity Bránkó, városi tisztviselő, 55 éves, Orlovác Antun, gyári munkás, 19 éves, Tyurcsity Gyóka, 4 hónapos.

— **A Bernold redőnygyár háromszoros kitüntetése.** A novisadi Bernold Szilveszter-féle redőnygyárat, amelyet a nemrég lezajlott palánkai és mitrovicai kiállításokon arany oklevéllel tüntettek ki, hasonló elismerésben részesítették a subotocai kiállítás és nagyvásár alkalmából is. A gyárnak az ország területén versenyen kívül álló gyártmányait a subotocai kiállítás igazgatósága oklevéllel és aranyéremmel jutalmazta. A hatalmas arányokban fejlődő novisadi gyár háromszoros kitüntetése is annak bizonyítéka, hogy a Bernold-féle redőnygyár mindenütt méltón képviseli a súlyos adóterhek és mesterségesen megnehezített életfeltételek dacára is erőteljes tempóban fejlődő novisadi nagyipart.

— **Vasuti tolvajok.** A novisadi rendőrség még a tavasszal letartóztatta Gázsó Mihály vasuti munkásokat, a vasuton elkövetett lopásokért. Mindketten négy hónap óta az ügyészségi fogház lakói, az ellenük megindított vizsgálat megállapította, hogy még egy büntársuk van Balog Sándor 43 éves vasuti munkás. Az ügyészség értesítette erről a rendőrséget, amely házkutatást tartott Balog Sándor lakásán és számos lopott holmit talált ott, amiért letartóztatta és átadta az ügyészségnek.

— Két év előtt sikkasztott és tegnap fogták el. Dandó József 20 éves szentai kereskedősege 1923-ban Benedek János szentai kereskedőtől 2470 dinárt és több száz dinár értékű ékszert sikkasztott. Azután Magyarországra szökött, ahonnan néhány nap előtt Novisadra jött és itt a rendőrség tegnap elfogta.

— Az Ucca újra engedélyezve van. Közölte a Délbácska, hogy szerdán este a subotcai rendőrség házkutatást tartott Csuka János az Ucca című subotcai riportlap szerkesztőjének a lakásán egy a lapnak két hét előtt megjelent „Hol vagy István király király” című cikke miatt és elkobozta a lapnak valamennyi példányát. Pénteken az államügyészség a rendőrfőkapitány felterjesztésére beilította a lap további megjelentését azzal az indoklással, hogy a nevezett cikk gyűlöletet szít az állam ellen. A subotcai törvényszék vádtanácsa szombaton délelőtt dr. Pavlovics István elnöke alatt Carevics Vlaho és Gabrics István szavazóbírákkal foglalkozott a lapbetiltással és a következő elviejelentőségű döntést hozta: Elutasítja az államügyészségnek a lapbetiltására vonatkozó indítványát és az alkotmányra való hivatkozással engedélyezi az Ucca című hetilap további megjelenését a lap 16-ik számában megjelent „Hol vagy István király” című cikk miatt pedig helyt ad a vizsgálat elrendelésének. A subotcai törvényszék vádtanácsának ez a döntése meglepetést keltett, miután ez az első eset, hogy a Vajdaságban az új sajtótörvény alapján eljárás indult meg egy lap ellen és a bíróság az alkotmányra való hivatkozással nem engedi meg a lapnak a betiltását. A napokban ugyanis a sarajevo-i Pravdat a muzulmánok hivatalos lapját tiltották be a királyi családot ért támadás miatt és a törvényszék vádtanácsa a betiltást az új sajtótörvény alapján jóváhagyta.

— Zsebmetsző az uccán. Péter Pálné Vasut ucca 44. számú ház lakónője tegnap délelőtt a főutcán egy kirakat előtt állt, mialatt a kirakatot nézte ismeretlen tettes kivette retiküljéből 200 dinárt tartalmazó tárcáját, egy ezüst amulettet, aranygyűrűt és néhány ezüst koronát. A rendőrség megindította a nyomozást.

Győződjön meg róla, hogy a legjobban fedezheti **D. D. za Eksploataciju Drva-nál**, Novisad. Telefon 455. A Strand mellett.

legjutányosabban **Iskolatáskát Lax** bőrárúüzletében, Duna ulica 20. vehet.

CSÁNYI ZOLTÁN, LAKATOS
Novisad, Željeznička (Petőfi) ul. 38. szám.

Összecsukható v a s á g y a k, sparherdek, gyermekkoscsik legolcsóbb árban kaphatók. - Nikkelez. - Galvanizoz.

„JUGOSLAVIJA”

Általános Biztosító Társaság
Főigazgatósága

Novisad, Zrinyi Péter u. 36.

TELEFON: 55.

Vállal mindennemű biztosítást. Károk 8 napon belül levonás nélkül rendeztetnek. — Helyi képviselőket keres.

A száguldó kerék

I. része még csak ma, a II. része hétfőn és kedden látható az

APOLLÓ-ban

Minden előadást a bécsi művészzenekar kíséri!

Ujságírók napja

Délután öt órakor a Karagyorgye pályán — Küzdelem az ezüst serlegért

Szokatlan szórakozásra invitálják a novisadi futballközönséget, a ma délutáni mérkőzés sárga plakátjai. A nívós, küzdelmet áhító kíváncsiság ma nem talál kielégülést, a mindent eltipró vad viadal utolsó erőmegfeszülésében kéjelgők talán kelletlenül fogadják a mai mérkőzés hírét.

Ez a mérkőzés nem is jelent magas kulturájú futballprodukciót. Ma délután a sport hűséges közönsége jönnek össze egyszer az évben, hogy a gyakorlatban is áldozzanak annak az ideálnak, amelynek az év többi napjaiban írással, szavakkal, meg csendes lelkesedésükkel oly kitartó rajongói.

Ma eljöttek a beogradi ujságírók, hogy novisadi bajtársaikkal a kultúra jegyében fogant együttérzésüket a sport mindent átfogó közvetlenségével is megerősítsék. A sportideál elposványosodásának mai állapotában az ujságírók lelkes és tisztaszándéku idealizmusát fogadja jószívvel a közönség cserébe a raffinált futballtrükkök és izgalmak elmaradásáért.

A beogradi ujságíró csoport nagyszámu kísérővel ma délelőtt 9 órakor érkezik Novisadra.

A vasutállomáson a novisadi ujságírók ünnepélyes fogadtatásban részesítik beogradi kollégáikat. A délelőtti a város nevezetességeinek megtekintésére szentelik.

A sportünnepély délután 5 órakor kezdődik a Karagyorgye-pályán. A futballmérkőzésre a két csapat a következőképpen áll fel:

BEOGRAD:

Gyorgyevics
(Več vreme)

Ivanics Bralovics
(Samouprava) (Daily News)

Kusztodics Gavrilovics Sztanojevics
(Pravda) (Vreme) (Politika)

Dimitrijevics (Jugoradio), Osztójics (Szamo-

Kivonat

a kerület pénteki tanácsüléséből.

Aranyossy NAK játékos, aki átigazolási kérelmét visszavonta, továbbra is a NAK színeiben játszat.

A beogradi alszövetség novisadi referense Freidenfeld Lajos lett.

Sabác kérelmére szeptember 20-án bizottság száll ki a sabáci elfajult sportállapotok megrendszabályozására.

Az Indjiai Konkordia—Zemuni Graficsár mérkőzést engedélyezik.

A NAK ezentul 1 dináros tréningjegyeket ad ki.

Ballozár Antal kérelmét barátságos és nemzetközi mérkőzéseken való szereplésre pártolólággal továbbterjesztik.

Az ifjusági délelőtti mérkőzéseket nem azon a pályán játsszák le, amelyen a délutáni bajnokiakat.

A 11. osztály egyesületeihez átiratot intéznek, amelyben záros határidőn belül véleményt kérnek arra, hogy vállalják e a bajnoki mérkőzéseknek saját rendezésben való lebonyolítását. Ha nem, úgy kiesési rendszerben egyfordulós bajnokságot játszanak, de a kerület így is csak nagyon ritka esetekben állapít meg anyagi hozzájárulást.

A NAK mai mulatsága az érdeklődés középpontjában áll. Az aranyifjuság, amely a nyári hónapok alatt tulhosszu ideig nélkülözte a táncot, most pihent erővel, nagy ambícióval indul neki az őszi szezonnak. Az esetleges rossz időjárás a mulatság megtartását nem befolyásolja, mert az esetben a nagyteremben

uprava), Popovics (Vreme), Andrejevics (Vreme), Bilbia (Novosti).

Tartalék: Tokin (Sportista), Alekszics (Balkán), Konferánsz: Mika Radszavlyevics.

NOVISAD:

Ivancsevics (Zasztava), Haraszthy II. (B. Napló), Haraszthy I. (B. N.), Hamm (Vbl.) Császár (Délb.)

Szávics Vékes Mátics
(Narod) (Jug. sport) (Vreme)

Andrée Kottas
(Délb.) (Délb.)

Tomán
(Délbácska)

Tartalék: Mayor (B. Napló), Davidovác (Novisad).

A novisadi csapat nívóban megerősödött Tomán beállításával, sulyban Kottasz térfogatával. A beogradiak három hete szigorú tréninget tartanak és így győzelmük valószínű. A novisadi csapattól hősi küzdelmet várunk és sok kacagtató jelenetet.

A mérőzést dr. Hadzsi vezeti, de tervbe vették két bíró alkalmaztatását, úgy, hogy az egyik a pálya egyik felében, a másik pedig a félvonalon túl a másik oldalon bíraskodna. Ez esetben a második bíró Mika Radoszavlyevics lenne.

Az atlétikai számokat a félidőben bonyolítják le. A számokat megfelelő pihenő előzi meg. A kötélhúzásban Novisadnak az összsúly után ítélve határozottan győzelmi esélyei vannak. A futásban a Délbácska munkatársait a néhány évre vizatekintő mult nagy futásának emléke sarkalja. Futásuk ezután ítélve rekordon belüli eredményt hozhat.

Vasárnap este a Wagner étteremben diszvacsorát rendeznek a beogradi vendégek tiszteletére. A vacsorán mindenkit szívesen látnak, aki az ujságírók jószándéku sporttevékenységét szimpátiával kíséri.

tartják rendezik meg az estét.

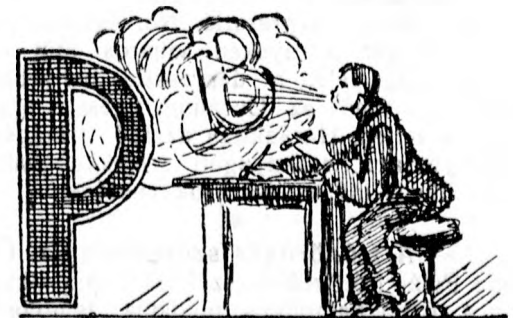
A NAK ma esti mulatságának, kabaréműsorát a váratlanul hűvös időjárásra való tekintettel a Lövölde felső termében fogják lejátsszani. Az előadás 8 órakor kezdődik. Az érdeklődőket a rendezőség ezuton is pontos megjelenésre kéri. Pénztár nyitás este 7 órakor.

A Délbácska sportrejtvenypályázata. A mai nappal sportrejtvenypályázatot nyitunk. A rejtvenyek megfejtését a kivagott szelvényre kell írni és a szerkesztőségbe beküldeni. A rejtveny megfejtői között 5 értékes tiszteletdíjat sorsolunk ki.

1. számú sportrejtveny.

Megfejtési határidő szeptember 12.

A megfejtést szeptember 13-i számunkban közöljük.

Megfejtés

A megfejtő neve és címe

Küldje be előfizetését!!

Tisztelettel felkérjük a vidéki, hátralékban levő előfizetőinket és viszont-lárusítóinkat, hogy az egyidejűleg megküldött felszólításunkon jelzett összeget forduló postával utalványozni szíveskedjenek, nehogy a lap további küldését kénytelenek legyünk beszüntetni. Teljes tisztelettel

„Délbácska“ kiadóhivatala.

A „Délbácska“ szerkesztősége és kiadóhivatala a mai napon új helyiségeibe, Trg Oslobodjenja 3. (Wagner-palota, az udvarban földszint balra) költözködött át.

A DUNA VIZÁLLÁSA

Augusztus 27-én reggel	— — —	313
Augusztus 28-án	— — —	318
Augusztus 29-én	— — —	325
Augusztus 30-án	— — —	327
Augusztus 31-én	— — —	331
Szeptember 1-én	— — —	342
Szeptember 2-án	— — —	360
Szeptember 3-án	— — —	380
Szeptember 4-én	— — —	398
Szeptember 5-én	— — —	415

Piaci árak szeptember 1-én:

Vágómarha Ia	— — —	9.—10.50
Borju	— — —	14.—17.—
Sertés	— — —	13.—15.—
Malac 4—6 hetes	— — —	— — —
Bárány	— — —	11.—13.—
Vágott hal	— — —	20.—25.—
Hal	— — —	15.—20.—
Hal, apró	— — —	10.—14.—
Hízott lud kiló	— — —	17.—18.—
Sovány lud párja	— — —	90.—120.—
Fiatallud párja	— — —	80.—100.—
Kacsa párja	— — —	50.—60.—
Pulyka pár	— — —	85.—100.—
Csirke, rántani való	— — —	35.—45.—
Tojás	— — —	1.—
Muhar széna	— — —	—60.—70
Szalma	— — —	—50

APRÓ HIRDETÉSEK

NYOMDAI MUNKÁKAT olcsón és ízletesen készít Farkas és Dürbeck könyvnyomda Novi Sad, Željeznička ul. 30. szám. Telefon 488.

Elméleti és gyakorlati oktatást: HEGEDŰN, zen- és művészet-történelemben, rajzban és festészetben ad szeptember 1-től Vitaliani Róbert (akademikus) Dunavska ul. 4.

RETORTAFASZENET és TŰZIFÁT ajánl Hubert Lajos, a tesliçi iparművek vezérképviselője Novisad. Postafiók 25. 1—0

Majdnem teljesen új **BÉCSI CITERA** elefántcsont berakással, ezüstdíszítéssel, gyönyörű tokban, teor.-prakt. bécsi citera iskolával magántanulásra, továbbá „Göldenes Melodienbuch“, legszebb citeradarabok gyűjteménye, jutányosan eladó: Kr. Aleksandra utca 15. 1603—1—6

ÖTVENEZER DINÁR hozzájárulással 3 év óta fennálló, jól jövedelmező vállalatot TARSAT keresek. Ha a társ személyesen is részt akar venni a vállalat vezetésében, tisztességes megélhetése biztosítva lesz. Ajánlatok szept. 20-ig „Társ“ jelgére e lap kiadóhivatalába küldendők. 1618-1-3

Állandó **SOFFÓR** iskola. Beiratkozni lehet naponta Pesenjanski Józsefnél Novisad, Magyar-utca 53. 1610—1—6

ZONGORA TANÍTÁST és gyakorlatot olcsón elvállalok. Snborni Prolaz 5. udvarban balra, második ajtó. 1641—1

Egy jókarbanlevő használt **KERÉKPÁR** olcsón eladó. Bővebbet Temerininél ut 8. a házmeztérenél. 1640—1

HIRDETÉSEK

ÜGYES MUNKÁSNŐK

jó munkabérral és nagyobb számban felvételnek a

„**DANUBIUS**“ keksz és tésztagyárban, Mali Limanon.

A vasszakmában két erős

inast

jó fizetéssel felvesz **Stein és Schreiber** vaskereskedés, Novisad. 1542—1—4

Műhelynek vagy raktárnak

alkalmas helyiség a város legforgalmasabb utcájában kiadó. Megtudható:

Željeznička ulica 30. szám, a trafikban

1653 Kiadó 1—1
2 SZOBA KONYHA továbbá egy
ÜRES UCCAI SZOBA

Paromlinska ulica 10. szám alatt, az udvarban jobbra

Átmeneti kabátok, Ulsterok és Raglánok már 1300 dinártól mérték után

részletfizetésre kaphatók:

Grünberger Mórna

1652 Kralja Aleksandra ulica 13. szám. 1—1

Eladó ház

a Vodnikova (Galamb) ucca 9. számú ház, mely áll 3 szoba, konyha, nagy kert, istálló stb. eladó. A lakás azonnal beköltözködhető. Bővebb megtudható ugyanott. 1647—1x

Ma este a vendéglőmben

KUKORICA BÁL

Kitűnő italokról és ételekről gondoskodva van.

Tambura zenekar

THOMÁSZ JÓZSEF, VENDÉGLŐS 1643—1x

1 hold
l-a szőlőtelep

kitűnő terméssel együtt azonnal eladó. Bővebb megtudható a Darányi telepen, Zigmund telep 1630 (a téli kikötőnél) 1—1

LUSTIG LAJOS, NOVISAD

Kralja Aleksandra 13. Telefonszám: 203—202.

Bank és váltóüzlet

Állami osztálysorsjeggyé árusítás
Mindennemű külföldi vízumbeszerzés
Értékpapírok valuták, arany- és ezüstpénzek vétele és eladása. 1—1

1646

Andrija Malcsics

angol uriszabó ajánlja

őszi divatujdonságait

mélyen leszállított árban. Novisad, Trg Oslob. 4. 1648—1x

Keresek üzlethelyiséget

esetleg 1 szobát konyhával műhelynek a Batori, Sibirjanin Jank, Dudarska vagy Kr. Matija uccákban. Bővebbet: **Szücs Ferenc** vendéglősnél, Kr. Matija ul. 16.

Ujonnán épült ház

eladó

telekkel az Oboron, **3 szobás lakással** és mellékkeliségekkel, lakás azonnal átvehető. Érdeklődni lehet: **Branko Mogin**, Kisači ulica 24. szám. 1—2

FOJT kalapfestő-intézet

Női, férfi és gyermekkalapok alakítását vállalja az új formák szerint Festés minden színben Új női és férfi kalapok

Novi Sad, Njegoševa u. 9.

Eladó

világos zománcozott vaságy sárgaréz díszítéssel, hozzávaló éjjeli szekrény márványlappal, egy Singer-típusú varrógép és új cserépkályha lapok, négy ablak-rollo. 1525—1—3

Cím: **Željeznička ulica 69.**

Eiköltözés miatt sürgősen

eladó ház

Dudarska ulica (Epres) 57. szám alatt 3 uccai, 1 udvari szoba, lakás azonnal beköltözhető, egy raktárhelyiség, nagy kert és az összes mellékkeliségekkel. 1593—1—3

ÉRTESETÉS!

Van szerencsém a n. é. közönséget és ismerőseimet értesíteni, hogy a Paszt-féle **fodrász- és borbély-üzletet**

Ustavska u. 54.

sz. alatt átvettem és saját nevem alatt tovább vezetem. Amidőn a n. é. közönség szives támogatását kérem, vagyok kiváló tisztelettel **Schal Ignác.**

Gyakornok

felvétetik **RAIMER SIMON** novisadi ecetszesgyárában, Temerinska ul. 1604 39. szám. 1—2

Tégla és cserép eladás.

Kapható minden mennyiségben Bohn-féle nagy vörös cserép. Apatini cserép-tégla és gang-platnik.

Lépes Julianna

tégla- és cserép-lerakata Novi Sad, 1553 Kamenici-utca 91. szám. 1—3

A kik rendkívül kedvező feltételek mellett a könyvvitelt megakarják tanulni, azok mielőbb jelentkezzenek. Rövid idő alatt teljes kiképzést nyernek. Érdeklődők a „**FŐKÖNYVELŐ**“ címre írjanak, Postafiók szám **75**

818-0

Novisadon

Brüll kendergyárral szemben 600 négyszögöl területű telek a rajta levő 26 m. hosszú emeletes raktárral és azonnal beköltözhető **4 szobás lakással** eladó. Érdeklődni:

Dr. Palóc Simon ügyvédnél, Subotica

1601—1—3

SAISON
VÉGELADÁS

Olcsó árak

ARANICKI SÁNDOR

(Rom. kath. templom-épület.)

Selymek	Szövetek
Selyemkendők	Függönyök
Ágyterítők	Kloth-ok
Asztalterítők	Cascheme-ek
Delének	Kretonok
Szatenok	Vásznak
Batist és Grenadinok	

óriási választékban áron alul
1475 kiadásítottak. 1-0

Gyöződjön meg olcsó árainról!

Csak Aranickinál vehet olcsón!

Használt, de jókarban levő

„Pathe“ mozi-vetítőgép

olcsón eladó. Közlebbit a beošini
olvasókörnél, Beočinban. 1625-1

Hirdetmény

1925. évi szeptember 7-én nyolc óra-
kor a novisadi pályaudvar raktárában
nyilvános árverésen eladásra kerülnek
a következő ki nem kézbesített és talált
árúk: Üres zsákok, különféle hordók,
balonok, csövek, üvegek, emelődaruk,
kannák, gépalkatrészek, gyufa, csoko-
ládé, ládák, borok, férfi és női kalapok,
esőernyők, botok, bőrdöngők, táskák,
ruhák, fehérnemű stb.

Novi Sad, 1925. augusztus 28.

A raktárfőnök.

Eladók:

1 jókarban levő **billiárd asztal** 2 játszma
golyóval, 4 komplett **ablak**, összecsu-
kható **kertiszékek**. Bővebbet: **Futaki**
ut 102. szám. 1462-1-2

Komló és gabonaszák, zsinag, heveder, varró-
cérna, ponyva, esőköppeny, vízmentes hentes-
kötények, kötélárúk gyári árban

Will Victornál,

Az udvarban balra — Futoski put 36.

Mi lesz vasárnap délután?

Nagy szőllő bál a Dropka-féle vendég-
lőben, hol a kishegyesi hirneves tambura-
zenekar fogja a közönséget a legújabb
kuplékkal szórakoztatni. — Hideg ételek,
frissen csapolt sör, elsőrangú karlócai bor.
Számos látogatást kér

Dropka Ferencné, vendéglős. 1534-2

HÖLGYEIM!**FIGYELEM!**

Novisadon, Sarajevska u. 7. sz. alatt

(az ártézi fürdői villamos megállótól egy percnnyire)

angol és francia

női divatszalonomat

megnyitottam. Hölgyek, akik kifogástalan iz-
lésű, elsőrangú munkát kívánnak, saját érde-
kükben cselekszenek, ha toalettjeiket nálam
készíttetik. Külön angol, francia, valamint gyer-
mekszalon. — Elsőrangú, legújabb divatlapok.
Speciális, elsőrangú munkaerők alkalmazása
garantálja a legkényesebb ízlés kielégítését.

Pásztor Ilonka,
divatszalon tulajdonosa

Sváb József

Novisad, Primorska ulica 10.

műköszörüs

a Sándor király laktanyánál

Borotva, haj-, szakál- és lenyírógépek, ollók, orvosi műszerek élesítése; az összes e szakmába vágó munkákat szakszerűen és jótállás mellett végzem. Gillette és hasonló önborotva pengék élesítése darabonként 1 dinár. Állandó raktáron borotvakések: **Pollart** valamint **Solingen** a legjobb gyártmányokból. Hajszakálvágó gépek, ollók és fenőszijjak állandó raktáron. Póstamegbizásokat vidékről három nap alatt végzek és továbbítok. 1-1

A jugoszláviai magyar kisgazdák, kisiparosok és kiskereskedők egyetlen

képes hetilapja

MUNKA

képes hetilapja

MEGJELENIK vasárnaponként
12-16 oldal terjedelemmel.ELŐFIZETÉSI ÁRA: egész évre
60 dinár, félévre 35 dinár.

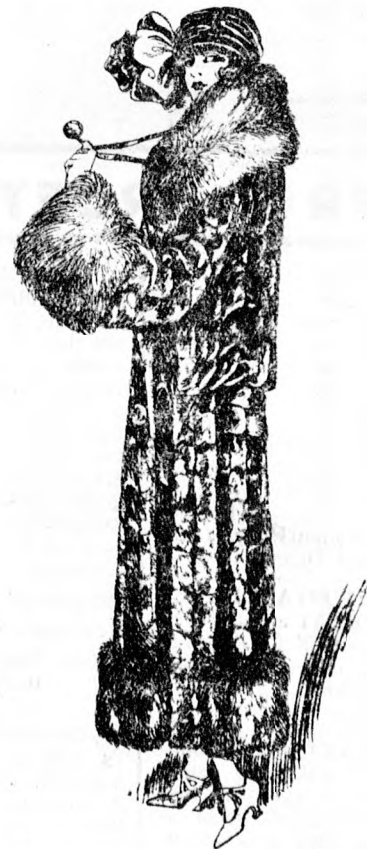
Mutatványszámot bárkinek küld, aki azt egy levelezőlapon kéri:

„A MUNKA“ kiadóhivatala Subotica. Postafiók: 107.

Feltétlenül nézze meg

NETTEL ÉS FARKASszücs szőrmeáruháza
és nagykereskedése**NOVISAD**

Kralia Petra ulica

Gyönyörű **eredeti** divat-
modelljeit szücs és szőrme-
árukban.**Pályázati hirdetmény**

A városi tanács pályázatot hirdet **500 tonna angol vagy porosz-sziléziai darabos szén szállítására.**

Ajánlatokat kellőleg felülbélyegezve 1925. szeptember 15-én délelőtt 10 óráig lehet beadni a városi tanácsnál.

Az ajánlathoz mellékelni kell a letétbe helyezett 15.000 dinár bánatpénzről szóló nyugtát. Később érkezett ajánlatok nem vétetnek figyelembe.

A szállításokat szeptember havában kell megkezdeni és október végéig befejezni.

Novisad város tanácsa 1925. augusztus 24-én.

29.957. szám, adm. 1925.

Gyurgyevics, a polgármester helyett.